

**ДЕКАНУ
И ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ**

Декан Учитељског факултета у Београду именовao нас је у Комисију за припрему извештаја за избор редовног професора за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности*. По одлуци Декана Факултета, расписан је и у *Службеном гласнику* дана 15. фебруара 2019. године, објављен конкурс. Комисија има част да у вези с тим поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс се пријавио само један кандидат: др **Зорица Цветановић**, ванредни професор за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности* на Учитељском факултету у Београду.

Др **Зорица Цветановић** је уз пријаву приложила биографију са библиографијом и научним, стручним и друштвеним ангажовањем, диплому о завршеним основним студијама на Учитељском факултету у Београду и диплому и завршеним магистарским студијама на Учитељском факултету у Врању, диплому доктора дидактичко-методичких наука, извештај о вредновању педагошког рада наставника Универзитета у Београду, списак хетероцитата, библиографију објављених радова, списак предатих радова и саме радове.

Др Зорица Цветановић рођена је 1972. године у Београду. Средњу школу похађала је у Београду. Најпре је дипломирала на Педагошкој академији за образовање наставника разредне наставе 1992. године (са просечном оценом у току студија 9,43 и на дипломском испиту 10), а 1998. године на Учитељском факултету Универзитета у Београду (са просечном оценом у току студија 9,00 и на дипломском испиту 10). На Учитељском факултету у Врању уписала је постдипломске студије (Одсек методике наставе српског језика и књижевности), магистрирала 2002. године на тему *Обрада домаће лектуре у млађим разредима основне школе* и стекла диплому магистра дидактичко-методичких наука. У септембру 2008. године на Учитељском факултету Универзитета у Београду одбранила је докторску тезу *Методичка структура и функције читанке у млађим разредима основне школе* и стекла научни степен доктора дидактичко-методичких наука.

Од септембра 1992. до априла 1996. године радила је као учитељ у Основној школи „Краљ Петар I” у Београду. Од маја 1996. до јануара 2001. године радила је као учитељ у београдској Основној школи „Змај Јова Јовановић”. Положила је стручни испит за учитеље.

Од фебруара 2001. године ради на Учитељском факултету Универзитета у Београду, прво као сарадник у настави за предмет *Методика наставе српског језика и књижевности*. У

звање асистента бирана је 2005. године за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности*. Године 2009. изабрана је у звање доцента, а 2014. изабрана је у звање ванредног професора за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности*. Реализује наставу на свим нивоима студија: основним академским, мастер академским, као и на докторским студијама.

Аутор је монографија *Обрада домаће лектире у млађим разредима основне школе* (2002), *Читанка у разредној настави* (2012), *Методичко тумачење басне* (2013), *Даровити за говорење и писање у млађим разредима основне школе* (коаутор са С. Смиљковић) (2016); један је од приређивача књиге Вука Милатовића *Методика наставе српског језика у разредној настави* (2011 г. и друго. допуњено издање из 2013).

Коаутор је уџбеника за први разред основне школе. Са Сузаном Копривицом и Даницом Килибардом у издању БИГЗ Школства објавила је *Буквар, Наставне листове уз буквар, Словарицу и Контролне вежбе* (2018). Коаутор је *Читанке са основама писмености за први разред основне школе* (2018), са Даницом Килибардом, у издању БИГЗ Школства. У истој издавачкој кући објавила је збирку задатака *Контролне вежбе* за други, трећи и четврти разред основне школе (2015) у коауторству са Даницом Килибардом.

Аутор је више научних и стручних радова, које је објављивала у домаћим и страним часописима и у зборницима са научних скупова. Учествовала је на научним и стручним скуповима међународног и националног ранга: *Speech and Language 4, Speech and Language 5, Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења, Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце, Књижевност за децу у науци и настави, Даровити и квалитет образовања, Интраперсонална даровитост – могућности развоја*.

У часопису *Методика пракса* била је заменик главног уредника (2012–2013), затим и главни уредник (2014–2016). Сада је члан редакција у часописима *Методичка пракса* (2012–), *Иновације у настави* (2014–) и *Учитељ* (2014–).

Од 2014. године председник је Комисије за полагање лиценце за српски језик за професоре разредне наставе у организацији Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

У Заводу за унапређивање образовања и васпитања Зорица Цветановић је била члан Радне групе за израду предлога новог *Наставног плана за први циклус образовања и васпитања и програма за први разред – Српски језик* и била је члан Радне групе за израду *Програма основног образовања и васпитања у иностранству за предмет Српски језик* (2017).

Била је. Била је ментор за израду завршних радова студената на мастер студијама, завршних радова на специјалистичким студијама, члан комисија за оцену и одбрану магистарских радова и докторских дисертација. У развоју наставно-научног подмлатка на Учитељском факултету Универзитета у Београду је дала је свој допринос као председник или члан комисија за избор наставника (доцента) и сарадника (у звању сарадника и асистената) за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности*.

Учествовала је у раду комисија на другим високошколским установама. Била је члан комисија за избор наставника из области *Методика наставе српског језика и књижевности* на Учитељском факултету у Ужицу (2018), на Педагошком факултету у Врању (2015) и на Филозофском факултету Универзитета у Подгорици, Црна Гора (2015). Била је председник Комисије за оцену подобности теме за израду докторске дисертације на Педагошком факултету у Ужицу (2018).

Члан је *Друштва истраживача у образовању у Србији* од 2017. г. На Учитељском факултету Универзитета у Београду члан је *Дисциплинске комисије, Комисије за остваривање права на делимично ослобађање трошкова школарине*, као и *Колегијума методичара*.

Зорица Цветановић има дугогодиње искуство у педагошком раду са студентима. Оцене студената за наставни рад Зорица Цветановић су високе, а просечна оцена на последњем анкетирању студената (2017) износи 4,82. Добитник је награда које студенти традиционално додељују на крају сваке академске године, и то: *Најбољи наставник – методичар 2010/2011. године; Најбољи наставник – методичар 2014/2015. године и Најбољи наставник – методичар 2017/2018 године*.

Библиографија проф. др Зорице Цветановић је импресивна и у потпуности задовољава услове за избор у звање редовног професора. Овде је, сходно природи Извештаја за избор у наставничко звање, раздвојена у две потцелине: на радове објављене до претходног избора и на радове објављене после последњег избора.

РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ДО ПОСЛЕДЊЕГ ИЗБОРА

Књиге

1. *Слободне активности у продуженом боравку*, ЦУРО, Београд, 1995, стр. 77.
2. *Обрада домаће лектуре у млађим разредима основне школе*, Антуријум, Београд, 2002, стр. 202.
3. *Читанка у разредној настави*, Учитељски факултет, Београд, 2012, број страна 252, ISBN 978-86-7849-162-7.
4. *Методичко тумачење басне*, Учитељски факултет, Београд, 2013, број страна 254, ISBN 978-86-7849-185-6.

Научни и стручни радови у часописима и зборницима

5. „Интересовање ученика за активности у продуженом боравку”, *Методичка пракса*, Београд, 1997, бр. 4, стр. 115–128, ISSN 0354-9801, UDC 371.388.
6. „Приступ обради домаће лектире у млађим разредима основне школе са примерима”, *Методичка пракса*, Београд, 1998, бр. 3-4, стр. 97–109, ISSN 0354-9801, UDC 37.036:372.882.
7. „Домаћа лектира за трећи разред основне школе ”, *Методичка пракса*, Београд, 1999, бр. 4, стр. 37–52, ISSN 0354-9801, UDC 37.
8. „Уџбеник за домаћу лектуру – да или не”, *Методичка пракса*, Београд, 2000, бр. 2, стр. 42–46, ISSN 0354-9801, UDC 37.
9. „Како заиста деловати речима”, *Методичка пракса*, Београд, 2002, бр. 3, стр. 65–73, ISSN 0354-9801, UDC 37.
10. „Стратегије подстицања даровитости за литерарно стваралаштво ученика млађих разреда основне школе”, у: *Стратегије подстицања даровитости, 10. округли сто*, Вршац, 2004, стр. 381–387, ISSN 182-1911,10, UDC: 371.95.
11. „Обрада басне у млађим разредима основне школе”, *Методичка пракса*, Београд, 2005, бр. 1–2, стр. 41–48, ISBN 0354-9801, UDC 331.3.
12. „Мотивација ученика млађег основношколског узраста за читање књижевних дела” (коаутор, са К. Шуловић Петковић), зборник радова са међународног научног скупа *Деца и библиотеке*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Библиотекарско друштво Србије, Београд, 2006, стр. 199–217, ISBN 9788686419101.
13. „Дидактичко-методичка апаратура у читанкама за млађе разреде основне школе – структура и функција”, *Иновације у настави*, 2007, бр. 3, стр. 75–83, ISSN 0352-2334, UDC:371.214.45:82(075).
14. „Методичка функција читаначког текста”, зборник са Научног скупа *Књижевност за децу у науци и настави*, Учитељски факултет, Јагодина, 2008, стр. 456–466. ISBN 978-86-7604-065-0, UDC: 371.3::821.163.41 028.02-057.874.
15. „Читанка за млађе разреде основне школе као уџбеник у настави књижевности”, Зборник са међународног симпозијума *Настава на српском језику у Румунији на европским координатама*, Базјаш, Румунија, 2007. str 1–5.
16. „Методички поступци интерпретације књижевног текста у оквиру дидактичко-методичке апаратуре у основношколским читанкама”, у зборнику са научног скупа *Иновације у основношколском образовању – од постојећег ка могућем*, Учитељски факултет, Београд, 2008, стр. 237–244, ISBN 978-86-7849-118-4, UDC 371.671.046.

17. „Интерпретација народне бајке у дидактичко-методичкој апаратури у читанкама за млађе разредне основне школе”, *Иновације у настави*, Београд, 2008, бр. 4, стр. 102–112, ISSN 0352-2334, UDC 82.09-398.2: 371.3.
18. „Праћење, вредновање и побољшавање ученичких постигнућа у настави говорне културе“, у зборнику *Иновације у основношколском образовању – вредновање*, Учитељски факултет, Београд, 2009, стр. 231–239, ISBN 978-86-7849-136-8, UDC 81'276.11-057.874 371.025.
19. „The role of a teacher in choosing the alphabet teaching technique in teaching the basic of reading and writing of the Serbian language“, (коаутор, са К. Шуловић Петковић) у зборнику са међународног скупа *Speech and Language 3*, Институт за експерименталну фонетику и патологију говора, Београд, 2009, стр. 236–244, ISBN 978-86-81879-26-9.
20. „Читаначки текстови као подстицај за усмено и писмено изражавање ученика“, *Савремени тренутак у књижевности за децу у настави и науци, тематски зборник*, Врање, 2010, стр. 359–369, ISBN 978-86-82695-78-3, UDC 37.016:003-028.31.
21. „Developing initial functional literacy in students“, *A pupil and a teacher in contemporary education*, State Higher Vocational School in Nowy Sacz, Nowy Sacz, Poland, 2010, str. 20–30, ISBN 978-83-932078-5-5.
22. „Говорни узорци ученицима даровитим за вештину говорења“, у зборнику *Даровити и друштвена елита*, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михајло Палов“, Вршац, 2009, стр. 122–135, ISBN 978-86-7372-114-9, UDK 371.95.
23. „Методички аспекти савременог буквара“ (коаутор, са В. Јанићијевић и В. Мићић), у зборнику *Буквари и букварска настава код Срба*, Педагошки музеј, Београд, 2010, стр. 287–305, ISBN 978-86-82453-09-3, UDK 371.671003-028.31 (163.41).
24. „Перцептивна структура и говор даровитих у процесу глобализације“, у: *Даровити у процесу глобализације*, Висока школа струковних студија за образовање васпитача Михајло Палов, Вршац, 2010, стр. 130–141, ISBN 978-86-7372-132-3, UDK 371.95.
25. „Методички план за обраду бајке *Стакларева љубав* Гроздане Олујић“, у зборнику *Бунтовници и сањари, књижевно дело Гроздане Олујић*, Учитељски факултет, Београд, 2010, стр. 219–229, ISBN 978-86-7849-117-7, UDK 821.163.41-93.
26. „Обрада књижевног текста групним обликом рада помоћу сазнајних категорија“, у зборнику *Савремена књижевност за децу у науци и настави*, Педагошки факултет, Јагодина, 2010, стр. 475–484, ISBN 978-86-7604-093-3, UDK 371.3:82 82.0 371.311.4.
27. „Teachers’ attitudes on methodological procedures for the analysis of literary texts in reading-books“, *Teacher’s competences and the learning environment*, University of Belgrade and State Higher Vocational School in Nowy Sacz, Belgrade, 2011, str. 64–78, ISBN 978-86-7849-164-1.

28. „Заинтересованост ученика за читање басни у млађим разредима основне школе” (коаутор, са Ј. Радојичић), у: *Књижевност за децу и омладину – наука и настава*, Јагодина Факултет педагошких наука, 2012, стр. 237–247, ISBN 978-86-7604-085-8.
29. „Улога књижевних текстова у формирању вредносних система даровитих“, у: *Даровитост и моралност*, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михајло Палов”, Вршац, 2012, стр. 250–263, ISBN 978-86-6301-005-5, UDC 371.95.
30. „Басне као програмски и читаначки текстови у млађим разредима основне школе”, у: *Књижевност за децу и њена улога у васпитању и образовању деце школског узраста, тематски зборник*, Учитељски факултет, Врање, 2013, стр. 362–375, ISBN 978-86-6301-005-5.
31. „Читалачко-мотивациона функција читанке у млађим разредима основне школе“, *Методичка пракса*, бр. 2 – 3, Београд, 2009, стр. 227–237, ISBN 0354-9801, UDC 37 (37.012).
32. „Графички дизајн уџбеника за српски језик у функцији наставе књижевности и језика у млађим разредима основне школе“, *Методичка пракса*, бр. 4, Београд, 2009, стр. 189–198, ISBN 0354-9801, UDC 371.671.
33. „Улога филма у мотивисању ученика за читање у млађим разредима основне школе“, *Методичка пракса*, бр. 1, Београд, 2011, стр. 69–76, ISSN 0354-9801, UDC 372.41.
34. „Методичко моделовање часа наставе граматике и правописа“ (са Љ. Келемен), *Иновације у настави*, бр. 1, Београд, 2011, стр. 17–26, ISSN 0352-2334, UDC 81'35/.36:373.3.
35. „Унапређивање квалитета наставе граматике помоћу мултимедијалне технологије“ (коаутор, са Љ. Келемен), *Иновације у настави*, бр.1, Београд, 2012, стр. 33–42, ISSN 0352-2334, UDC 81'36:004.
36. „Врсте читања басни у разредној настави“, *Методичка пракса*, бр. 2, Београд, 2013, стр. 197–208, ISBN 0354-9801, UDC 372.41.
37. „Методичка функционалност илустрација у читанкама за млађе разреде основне школе“, *Учитељ*, бр. 1, Београд, 2013, стр. 65–73, ISSN 0354-9801/0352-2253, UDC 371.3.

Учешће на конференцијама и научним скуповима (апстракт)

38. „Introducing pupils into writing skills” (koautor, sa K. Šulović Petković), *Speech and language 2013, 4th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Program and Abstracts*, Octobar 26-26, 2013. Belgrade, Serbia, Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology, Life Activities Advancement Center, Serbian

government - Ministry of education, science and tehnological development, str. 24, ISBN 978-86-81879-44-3.

39. „Мишљења учитеља о општим стандардима постигнућа за напредни ниво у настави српског језика” (коаутор, са Б. Стојановић), *Ка квалитетном базичном образовању и васпитању – стандарди и ефекти, резимеи*, Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, 2013, стр. 75, ISBN 978-86-7849-183-2.

Приређене књиге

40. Вук Милатовић, *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави*, монографија (приређивач са В. Јанићијевић и В. Мићић), Учитељски факултет, Београд, 2011, број страна 488, ISBN 978-86-7849-149-8, UDC371.3::811.163.41371.3::82 371.3::811.163.41.
41. Вук Милатовић, *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави*, друго, допуњено и прерађено издање (приређивач са В. Јанићијевић и В. Мићић), Учитељски факултет, Београд, 2013, број страна 488, ISBN 978-86-7849-149-8, UDC371.3::811.163.41 371.3::82.

Методичке публикациије

Коаутор је (са С. Копривицом и Д. Колибардом) уџбеничког комплекта за српски језик за први разред основне школе који садржи:

42. *Буквар за први разред основне школе*, БИГЗ Школство, 2011, ISBN 978-86-6049-114-7.
43. *Наставне листове уз буквар за први разред основне школе*, БИГЗ Школство, 2011, ISBN 978-86-6049-115-4.
44. *Читанку за први разред основне школе*, БИГЗ Школство, 2011, ISBN 978-86-6049-116-1.
45. *Наставне листове уз читанку за први разред основне школе*, БИГЗ Школство, 2011, ISBN 978-86-6049-117-8.

РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ПОСЛЕ ПОСЛЕДЊЕГ ИЗБОРА

Монографије

46. *Даровити за говорење и писање у млађим разредима основне школе* (коаутор, са С. Смиљковић), Педагошки факултет, Врање, 2016. стр. 136. ISBN: 978-86-6301-020-8.
M42

Радови у часописима

47. „Teaching Vocabulary to Pupils in the First Grade of Primary School: An Experimental Approach” (koautor, sa V. Brborić), *Croatian Journal of Education*, Zagreb, Croatia, with the certificate. The certificate confirms that the paper has been accepted for the publication in the forthcoming issue of the *Croatian Journal of Education* – Vol. 32; No. 2/2019. UDK: 371(05); Print ISSN: 1848-5189; On-line ISSN: 1848-5197. (Потврда од 24. јануара 2019. је у прилогу: рад је прихваћен за објављивање 28. септембра 2018, категорисан је као оригинални научни рад и биће објављен у броју 2 за 2019. годину.) **M23**
48. „The pedagogical access on interculturalism as a methodological challenge in education” (koautor, sa M. Negru), *Journal Plus Education*, Arad, Romania, No 2, 2015, pp. 92–97, ISSN:1842-077X, E-ISSN (online) 3068-1151, <http://www.uav.ro/jour/index.php/jpe>. **M23**
49. „Врсте текстова у разредној настави језика и књижевности” (коаутор, са Б. Стојановић, Д. Мишић), *Теме, часопис за друштвене науке*, Ниш, XLI, бр. 3, 2017, стр. 639–652, ISSN: 0353-7919, Online ISSN: 1820-7804, UDK 37.016:[81+82, DOI:10.22190/TEME1703639C. **M24**
50. „Literary texts in the early teaching of reading and writing” (koautor, sa V. Janićijević), *Modern trends in teaching and education*, I. Radovanović, Z. Zaclona (Eds.), Belgrade/Nowy Sącz: University of Belgrade and State Higher Vocational School in Nowy Sącz, 2016, pp. 139–151, ISBN 978-86-7849-213-6. **M14**
51. „Evaluation of children’s oral and written expression in mother tongue teaching in the first cycle of primary education” (koautor, sa Lj. Kelemen Milojević), *Evaluation in contemporary education - theory and practice*, I. Radovanović, Z. Zaclona (Eds.), Nowy Sącz/Belgrade, Poland: University of Belgrade and State Higher Vocational School in Nowy Sącz, 2018, pp. 148-159, ISBN: 978-86-7849-249-5, **M14**
52. „Репродуктивна питања за тумачење књижевног текста у првом разреду основне школе”, *Иновације у настави*, Београд, бр. 4, 2015, стр. 44–53, ISSN 0352-2334, UDC 371.3:003-028.31. **M 51**
53. „Елементи и мотиви прича у збирци Тиодора Росића *Господар седам брагова* као основа за методичко тумачење” (коаутор, са М. Ивковић), *Књижевности и језик*, Београд, Vol. LXIII, бр. 3–4, 2016. стр. 307–322, ISSN 0454-0689. UDK 371.3::821.163.41 821.163.41.09-34. DOI: https://doi.org/10.18485/kij.2016.63.3_4.7. **M51**
54. „Методички проблеми у програмском оквиру за учење латинице као другог писма у настави српског језика” (коаутор, са М. Негру и Љ. Келемен Милојевић), *Иновације у настави*, Београд, Vol. XXX, бр. 3, 2017, стр. 1–11, ISSN 0352-2334, UDC 37.016:003-028.31doi: 10.5937/inovacije1703001C 003.349:371.3. **M51**

55. „Стрип у настави језика и књижевности у млађим разредима основне школе – методичке могућности” (коаутор, са Б. Стојановић, Д. Мишић), *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*, Косовска Митровица, бр. 2, Vol. XLVII, 2017, стр. 317–336, ISSN 0354-3293, eISSN: 2217-8082, UDC 371.3::821. DOI:10.5937/ZRFFP47-13518741.5. **M51**
56. „Елементи функционалне писмености и коришћење рачунара у разредној настави” (коаутор, са И. Радовановић и Д. Богавац), *Нова школа*, Бијељина, Vol. XII, бр. 2, 2017, стр. 8–22, ISSN 1840-0922, UDK33. **M51**
57. „Мишљења учитеља о усвојености граматичких категорија у разредној настави српског језика ” (коаутор, са Љ. Келемен Милојевић), *Књижевности и језик*, Београд, Vol. LXV, бр. 3–4. 2018, стр. 421–434, ISSN 0454-0689, UDK 371.3::811 163.41’36 811.163.41’366, https://doi.org/10.18485/kij.2018.65.3_4.9. **M51**
58. „Мишљења учитеља о општим стандардима постигнућа за напредни ниво у настави српског језика” (коаутор, са Бубом Стојановић), *Иновације у настави*, Београд, бр. 1, 2014, стр. 55–64, ISSN 0352-2334, UDC 006,44:373.3/.4(497.11) 371.3::821.163.41, **M52**
59. „Глобално (годишње) планирање планирање наставе српског језика у првом разреду основне школе” (коаутор, са Д. Килибардом), *Методичка пракса*, Београд, бр. 3–4, 2016. стр. 283 – 292, ISSN 0354-9801, UDK 371.214.14. **M53**
60. „Функционалност илустрација у букварима – методичке назнаке” (коаутор, са Љ. Келемен), *Методичка пракса*, Београд, бр. 4, 2015, стр. 337–334, ISSN 0354-9801, UDC 371.672. **M53**
61. „Методички модел обраде српске народне бајке *Пепељуга* у четвртном разреду основне школе”, (коаутор, са Н. Марић), *Методичка теорија и пракса*, Београд, бр. 1/2018, стр. 7–20, УДК: 371.3::821.163.41-342]:373.32. **M53**

Радови са скупова штампани у целини

62. „Introducing pupils into writing skills” (koautor, sa K. Šulović Petković), *Proceedings Speech and language 2013, 4th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*, eds. M. Sovilj, M. Subotić, Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology, Life Activities Advancement Center, Belgrade, Serbia, 2013, pp. 214–222, ISBN 978-86-81879-45-0. **M33**
63. „Basic elements of functional literacy in younger students” (koautor, sa I. Radovanović, K. Šulović Petković), *Proceedings, Speech and Language 2015, 5th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*, eds. M. Sovilj, M. Subotić, Life

Activities Advancement Center, The Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology, Belgrade, 2015, pp. 139–145. ISBN: 978-86-89431-07-0. **M33**

64. „Методичка структура уџбеника за учење другог писма – латинице” (коаутор, са М. Негру), *Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења*, ур. А. Пешикан, Учитељски факултет у Ужицу, Универзитет у Крагујевцу, Ужице, 2016, стр. 133-144, ISBN: 978-86-6191-039-5. **M33**
65. „Методички приступ препричавању у разредној настави”, *Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце*, ур. М. Ристић, А. Вујовић, Учитељски факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2016. стр. 456–466, ISBN: 978-86-7849-235-8, UDC 371.3::811.163.41. **M63**
66. „Типологија питања за разумевање и тумачење књижевног текста у млађим разредима основне школе”, *Књижевност за децу у науци и настави*, ур. В. Јовановић, Т. Росић, Факултет педагошких наука, Јагодина, 2014, стр. 363–373, ISBN 978-86-7604-118-3. **M63**
67. „Настава матерњег језика и ученици даровити за говорну вештину”, *Даровити и квалитет образовања, зборник 19*, ур. Г. Гојков, А. Стојановић, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац, 2014, стр. 131–139, ISBN 978-86-7372-191-0, UDC: 37.016:808.5. **M63**
68. „Интраперсонални односи као могућност провере когнитивних процеса даровитих путем рачунара” (коаутор са М. Негру), *Интраперсонална даровитост – могућности развоја, зборник 22*, ур. Г. Гојков, А. Стојановић, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац, 2017, стр. 150–155, ISBN 978-86-7372-244-3, UDC: 37.018.7. **M63**

Радови са скупова штампани у изводу

69. „Методичке фазе у развијању почетног писменог изражавања ученика”, Осамнаести конгрес Савеза славистичких друштава Србије, *Савремено изучавање српског језика и књижевности и словенских језика као матерњих, инословенских и страних, зборник резимеа*, Филолошки факултет, Београд, 2014, стр. 148, ISBN 978-86-6153-227-6. **M34**
70. „Basic elements of functional literacy in younger students” (koautor, sa I. Radovanović, K. Šulović Petković), *Speech and Language 2015, 5th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Program and Abstracts*, Life Activities Advancement Center, The Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology, Belgrade, 2015, str. 23. ISBN: 978-86-89431-06-3. **M34**
71. „Методички приступ препричавању у разредној настави”, *Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце, резимеи*, Учитељски факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2015, стр. 173, ISBN 978-86-7849-209-9. **M64**

72. „Quality of Life – Lifelong Education Platform” (koautor, sa I. Radovanović, D. Bogavac, J. Kovačević), ICLEL abstract book, 3 rd International conference on lifelong learning and leadership for all, Politechnica University of Porto, Portugal, September 12th-14th, 2017, pp. 68. **M34**
73. „Razvoj funkcionalne pismenosti u digitalnom okruženju” (koautor, sa I. Radovanović, D. Bogavac), *Budućnost obrazovanja i obrazovanje za budućnost, knjiga sažetaka, 11. međunarodna balkanska konferencija obrazovanja i znanosti*, ur. I. Prskalo, L. Cvikić, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2016, str. 53–54, ISBN: 978-953-8115-13-4. **M34**
74. „Методички проблеми у програмском оквиру за учење латинице као другог писма у настави српског језика” (коаутор, са М. Негру, Љ. Келемен Милојевић), *Међународни научни скуп 2017. Проблеми и дилеме савремене наставе у теорији и пракси, зборник резимеа*, Аранђеловац, мај 2017, Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, 2017. стр. 78. и 226. ISBN 978-86-7849-240-2. **M34**
75. „Интерперсонални односи као могућност провере когнитивних процеса даровитих путем рачунара”, (коаутор, са М. Негру), *Интраперсонална даровитост – могућности развоја, зборник резимеа са међународног научног скупа*, ур. Г. Гојков, С. Пртљага, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, 2016, стр. 63, ISBN 978-86-7372-229-0. **M64**
76. „Допринос наставних стратегија познавању и стимулисању креативних способности ученика млађег школског узраста” (коаутор, са М. Негру), *Даровитост и креативни приступи учењу*, ур. Г. Гојков, и С. Пртљага, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, 2017, стр. 71–73. ISBN: 978-86-7372-245-0. **M64**

Радови у тематском зборнику

77. „Говорно изражавање деце подстакнуто басном”, *Методички цветник, зборник радова из методике наставе српског језика и књижевности*, прир. З. Мркаљ, Друштво наставника српског језика и књижевности Републике Српске, Бања Лука, 2016, стр. 265–275, ISBN 978-99976-639-1-7. **M45**

Енциклопедијске јединице

1. „Адаптација књижевног текста” (коаутор, са В. Јанићијевић), *Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 16. **M47**
2. „Билингвална методика”, У *Лексикон образовних термина, Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 60–61. **M47**

3. „Језичко образовање”, У *Лексикон образовних термина, Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 292. **М47**
4. „Методика наставе српског језика и књижевности”, *Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 412–413. **М47**
5. „Методички поступци у развоју говора”, *Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 422–423. **М47**
6. „Методика развоја говора”, *Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 416–417. **М47**
7. „Модел обраде књижевног текста”, *Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 431–432. **М47**
8. „Поступци обраде слова”, *Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 604–695. **М47**
9. „Читанка”, *Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 893–894. **М47**
10. „Читање” (коаутор, са Н. Буђевац), *Лексикон образовних термина*, ур. Петар Пијановић, Учитељски факултет, Београд, 2014, стр. 894. **М47**

Методичке публикације – уџбеници и приручници за основну школу

1. *Српски језик, 1. разред, методички приручник за наставнике са припремама* (коаутор са С. Копривицом и Д. Килибардом), БИГЗ школство, Београд, 2014, број стр. 499, ISBN 978-86-6049-278-6, UDC 371.3::811.163.41-028.31(035).
2. *Буквар за први разред основне школе* (коаутор, са С. Копривицом и Д. Килибардом), БИГЗ школство, 2018, ISBN 978-86-6049-457-5.
3. *Наставни листови уз буквар за први разред основне школе* (коаутор, са С. Копривицом и Д. Килибардом), БИГЗ школство, 2018, ISBN 978-86-6049-458-2.
4. *Читанка са основама писмености за први разред основне школе* (коаутор, са Д. Килибардом), БИГЗ школство, 2018, ISBN 978-86-6049-456-8.
5. *Српски језик 2: контролне вежбе за други разред основне школе* (коаутор, Д. Килибардом), БИГЗ школство, 2015, ISBN 978-86-6049-332-5.
6. *Српски језик 3: контролне вежбе за трећи разред основне школе* (коаутор, са Д. Килибардом), БИГЗ школство, 2015, ISBN 978-86-6049-333-2.

7. *Контролне вежбе за српски језик и књижевност за четврти разред основне школе* (коаутор, са Д. Килибардом), БИГЗ школство, 2015, ISBN 978-86-6049-334-9.

Зорица Цветановић је објавила до сада укупно пет књига, од тога једну монографије (у коауторству) после последњег избора. Своје методичко знање и искуство применила у уџбеничком комплету за Српски језик за први разред основне школе и тиме је допринела унапређивању разредне наставе. Објавила је до сада преко педесет научних и стручних радова у часописима и зборницима националног и међународног ранга. Њени радови, писани јасно и прегледно, представљају теоријске поставке за унапређивање науке, методолошки утемељена истраживања са непосредним утицајем на наставну праксу. Радови Зорице Цветановић обухватају сва битна методичка питања: од наставе језичке културе и наставе књижевности до рада са даровитом децом и уџбеничке литературе.

Комисија са задовољством констатује да је Зорица Цветановић у свим својим радовима, насталим и пре и после последњег избора, освојила и задржала веома висок научни и стручни ниво. Али, Комисија је своју пажњу превасходно усмерила на објављене монографије и, логично, на научне и стручне радове колегинице Цветановић објављене након избора за ванредног професора.

Књига *Слободне активности у продуженом боравку* (1995) представља прву целовиту студију о планирању рада у боравку у основној школи. Она је израз тадашњег рада колегинице Цветановић у основној школи, али и њеног напора да стручно и теоријски осмисли наставну праксу. Детаљно је испланиран је рад у продуженом боравку (на месечном и дневном нивоу са посебним активностима) за једну школску годину у првом разреду основне школе, али тако да се може применити и на друге разреде. На крају књиге налазе се објашњења и прикази свих активности које се налазе у плану. Књига је превасходно намењена је учитељима за унапређење рада у продуженом боравку у основној школи.

Монографија *Обрада домаће лектуре у млађим разредима основне школе* (2002) доноси теоријски и истраживачки приступ настави књижевности у млађим разредима основне школе и настала је као допуњен облик магистарског рада. На основу проучавање литературе приказана је теоријска мисао о методичкој интерпретацији лектуре. У књизи су представљени методички поступци који се односе на обраду збирке песама, прича и романа. Идвојени су наставни облици рада, нарочито групни облик као методички најприменивији за обраду лектуре. Посебан значај ове студије је у томе што су приказани резултати експеримента паралелних група у настави књижевности, при чему је статистичким методама утврђено да је групни облик рада одговарајући за обраду домаће лектуре. Овом књигом колегиница Цветановић је научно утемељила начин обраде лектуре, посебно романа и избора из дела писаца предвиђених наставним програмима.

У монографији *Читанка у разредној настави* (2012, заснованој на докторској дисертацији *Методичка структура и функције читанке у млађим разредима основне школе*) Зорица Цветановић показала је изузетну способност за целовито сагледавање читанке као уџбеника

у настави српског језика у образовању и ширем друштвеноисторијском контексту. Теоријским и истраживачким приступом обухваћени су значајни методички сегменти изучавања читанки за млађе разреде основне школе. Ова књига, осим увода, закључка, наведене литаратуре и прилога, састоји се од пет поглавља: „Теоријски приступ”; „Методички приступ читанци у разредној настави”; „Функције читанке у разредној настави”; „Методолошка утемељеност истраживања” и „Дискусија резултата истраживања”. У првим поглављима ове студије разматрају се структура и функције читанке као уџбеника за предмет Српски језик у разредној настави, а остала поглавља доносе резултате истраживања које је обухватило мишљења наставника и ученика о овој школској књизи. Истраживачки модел утемељен у овом раду може се примењивати и на истраживање других уџбеника који се користе у настави српског језика. Стога *Читанка у разредној настави*, која додатним истраживањима и анализама увелико превазилази докторску дисертацију, представља изузетно корисну студију, од значаја ауторима за структурисање читанке и за израду дидактичко-методичке апаратуре, али и као подстицај за даља истраживања и иновирање овог уџбеника.

Теоријске и методолошке закључке за унапређивање читанке у млађим разредима основне школе Зорица Цветановић је са коауторима применила у раду на уџбеничком комплекту за српски језик за први разред основне школе. На тај начин су повезана методичка теорија и наставна пракса, што представља посебан допринос унапређивању учења у млађим разредима основне школе. Један од основних задатака наставника методичких дисциплина на Учитељском факултету у Београду јесте да, заснивајући методiku као наставну дисциплину, увек имају на уму и њен примењени карактер, да она прелази пут од теоријских студија до конкретног часа у разредној настави.

Монографија *Методичко тумачење басне* (2013) садржи девет поглавља, уз увод и закључак. У овој монографији колегиница Цветановић доноси теоријске и методичке темеље тумачења басни у предшколском и школском образовно-васпитном раду. Издваја комплекс методичких радњи за тумачење басне, и посебну пажњу посвећује моделовању усмерених активности у предшколским установама и наставних часова у школама. Други аспект студије представља спроведено емпиријско истраживање о заступљености басни у програмима и разним аспектима анализе у теорији и пракси. Значај књиге *Методичко тумачење басне* сажето би се могао формулисати на следећи начин: 1) у њој је аутор темељно и ситематично дао основе за обраду текстова овог жанра; 2) теоријске поставке су проверене и спроведене кроз мноштво примера који могу бити корисни у васпитно-образовном раду; 3) истраживање о заступљености басни на најконкретнији начин указује на могуће путеве побољшања активности и часова који имају за тему обраду текстова овог жанра. Колегиница Цветановић дајући теоријске основе, практична упутства за унапређивање рада на разумевању и методичком тумачењу басни у предшколској установи и млађим разредима основне школе, уз то јасно изводећи закључке из спроведеног истраживања, овом књигом даје додатни подстицај настави ове значајне књижевнообразовне врсте.

Радећи на књизи *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави* (2011, 2013) професора др Вука Милатовића (са Валеријом Јанићијевић и Вишњом Мићић), ауторке су не само приредиле него и реконструисале заветну књигу свог професора и ментора. Без њиховог рада ова књига у оваквом облику не би постојала. Слушајући

годинама Милатовићева предавања и делећи исте погледе на значај и природу методике наставе српског језика и књижевности, ауторке су од више професорових књига, текстова и белешки са његових предавања, направиле целовиту књигу, управо онакву какву је Вук Милатовић имао жељу да начини. *Методика* проф. др Вука Милатовића у овом облику постала је једна од најзначајнијих методичких књига у српској педагошкој литератури, а свакако најзначајнија методичка књига за разредну наставу у нас. Зато је веома разумљиво што је одмах постала основни уџбеник за предмет *Методика наставе српског језика и књижевности* на Учитељском факултету Универзитета у Београду. Колегиница Цветановић са коауторима је приредила и друго, допуњено издање ове књиге која се и данас користи као основни предметни уџбеник.

Монографија *Даровити за говорење и писање у млађим разредима основне школе* (2016) састоји се од осам поглавља у којима се налазе методичке основе и упутства за подстицање даровитих и рад са њима у настави матерњег језика. У првом поглављу књиге „Даровитост млађих ученика за говорење и писање” одговара се на питање шта је то даровитост ученика за говорење и писање. Даровитост за вештину говорења приказана је са више аспеката, у другом и трећем поглављу, „Ученици даровити за вештину говорења” и „Перцептивна структура и говор даровитих у процесу глобализације”. Полази се од тога шта су основе ове вештине, до утицаја школе и савременог окружења на говор даровитих. У наредним поглављима, „Даровитост млађих ученика за писање”, „Улога учитеља у развијању даровитости за литерарно стваралаштво”, „Подстицање даровитости за литерарно стваралаштво млађих ученика”, разматрају се даровитост ученика за писање и могућности подстицања ученика за писање и литерарно стваралаштво. Посебно су образложени интерни и екстерни подстицаји и улога учитеља у развијању даровитости ученика за писање. „Књижевни текстови и даровити” је поглавље посвећено утицају књижевних текстова на даровитост, на примеру жанровски различитих текстова и могућности подстицаја даровитих и формирање њихових вредносних система. Поглавље „Настава матерњег језика и даровити ученици” доноси практичне примере за рад са даровитима. Треба истаћи предложене конкретне планове рада са садржајима који се могу применити у наставном раду. Посебан методички значај ове књиге су теоријска и практична упутства за развијање способности ученика за говорење и писање, а посебно препознавање, подстицање и рад са даровитим учеником.

Зорица Цветановић се у својим научним и стручним радовима у оквиру *Методике наставе српског језика и књижевности*, на првом месту, бави наставом језичке културе. У овим радовима посебно је усредсређена на богаћење ученичког речника и развијање усменог и писменог изражавања. У коауторском раду (са проф. др Вељком Брборићем) „*Teaching Vocabulary to Pupils in the First Grade of Primary School: An Experimental Approach*” („Поучавање речника у првом разреду основне школе: експериментални приступ”) приказује спроведен експеримент са паралелним групама у којем је учествовало сто десет ученика првог разреда основне школе, током три месеца с три или четири лексичке вежбе недељно. Посебан значај овог рада огледа се у припреми програма за рад на разноврсним речницима ученика, и то: придевском, именском, глаголском, затим, на речнику синонима, антонима, деминутива, као и састављању речи (од задатих слова, и на темељу задате речи). У раду „*Evaluation of children's oral and written expression in mother tongue teaching in the first cycle of primary education*” („Вредновање усменог и писменог изражавања деце у настави матерњег језика у првом циклусу основног образовања”) са коаутором др Љиљаном

Келемен Милојевић, колегиница Цветановић дефинише захтеве и критеријуме за вредновање усменог и писменог целовитог изражавања ученика и приказује начине на који они утичу на побољшавање и усавршавање говора и писања ученика, на њихово систематично усвајајање основе и правила логичког и естетског начина изражавања. Рад је битан допринос на унапређивању наставе матерњег језика уопште.

Још два рада о настави говорне културе односе се на унапређивање говорења и писања. Тако у раду „Improving the speech in younger pupils” („Унапређивање говорења млађих ученика”), колегиница Цветановић, са проф. др Маринелом Негру, наводи особине правилног и доброг говора које су темељ рада на унапређивању говора млађих ученика у настави. Дата су и упутства, захтеви и критеријуми за усмено изражавање, уз адекватна методичка упутства за увођење ученика у вештину говорења и за њихово напредовање. У раду о унапређивању писања „Елементи функционалне писмености и коришћење рачунара у разредној настави”, у коауторству са проф. др Ивицом Радовановић и проф. др Драганом Богавац, представљени су, уз могућности коришћења рачунара, начини развијања основних елемената писмености у оквиру наставе матерњег језика. Емпиријским истраживањем су испитани учитељи, а обухваћени садржаји су читање са разумевањем, писање, богаћење речника и практиковање језичких и писмених вежби који се могу развијати уз помоћ рачунара.

Допринос ширем контексту наставе језика и интеркултуралном приступу у образовању дат је кроз рад „The pedagogical access on interculturalism as a methodological challenge in education” („Педагошки приступ интеркултурализму као методички изазов у образовању”) који је дала колегиница Цветановић, са коаутором доц. др Маринелом Негру. У раду су приказане релације између знања, разумевања и поштовања. Нагласак је стављен на пренос/трансфер знања у специфичне комуникационе вештине и способности, посебно у у интеркултуралном социјалном контексту.

У радовима колегинице Цветановић нагласак је стављен и на текстове који се користе у настави језика и књижевности. Тако се у коауторском раду „Врсте текстова у разредној настави језика и књижевности”, са проф. др Бубом Стојановић и доц. др Данијелом Мишић, доноси типологија књижевних и некњижевних текстова. У раду је направљена систематизација врста текстова по функцијама у настави, која обухвата букварске, читаначке, лингвометодичке, информативне, научне, инструктивне, предлошке, значењско-корективне и нелинеарне текстове. Све врсте текстова сагледане су са аспекта унапређивања наставе језика и књижевности у млађим разредима основне школе. Још један рад колегинице Цветановић и коаутора доц. др Валерије Јанићијевић разматра текстове у настави, „Literary texts in the early teaching of reading and writing” („Књижевни текстови у настави почетног читања и писања”). У букварима и почетницама, књигама за учење и увежбавање читања, налазе се различите врсте текстова, од којих је један број књижевних. У раду су разматрана три важна методичка аспекта ових текстова: конкретан избор букварских текстова, њихова улога у почетном читању и преласку ка настави књижевности, као и критеријуми по којима су овакви текстови бирани или би их требало бирати. Методички допринос овог рада састоји се у образложеном указивању на значајно место и улогу књижевних текстова у настави почетног читања и писања.

У коауторском раду „Стрип у настави језика и књижевности у млађим разредима основне школе – методичке могућности” (у коауторству са проф. др Бубом Стојановић и доц. др Данијелом Мишић) приказани су, из угла наставе српског језика и књижевности, елементи стрипа, његова структура и осврт на историјске чињенице, а све са становишта употребе у настави. Истовремено изражавање сликом и текстом, карактеристичан дијалог, ређе монолог, динамика и временски след посебно су занимљиви ученицима, што стрип препоручује за учење језика, подстицање читања, развијање језичке културе и боље разумевање књижевности.

У својим радовима Зорица Цветановић бави се и унапређивањем наставе књижевности. У коауторском раду са Магдаленом Ивковић „Елементи и мотиви прича у збирци Тиодора Росића *Господар седам брагова* као основа за методичко тумачење” дати су теоријска анализа и методичко тумачење групним обликом рада одабраних прича Тиодора Росића. Овај наставни облик рада је приказан кроз чиниоце интерпретације припремљене тако да се кружним извештавањем једне по једне ученичке групе добије целовитост наставне интерпретације и интензивира комуникација међу ученицима. Још два рада колегинице Цветановић „Репродуктивна питања за тумачење књижевног текста у првом разреду основне школе” и „Методички модел обраде српске народне бајке *Пепелуга* у четвртном разреду основне школе” (коауторски рад са Настасијом Марић) доприносе теорији и пракси наставе књижевности.

Два коауторска рада Зорице Цветановић доносе емпиријска истраживања. У раду „Мишљења учитеља о усвојености граматичких категорија у разредној настави српског језика” колегиница Цветановић и др Љиљана Келемен Милојевић приказују детаљном анализом добијених резултата мишљења учитеља о проблемима при усвајању граматичких категорија у настави граматике на млађем узрасту ученика. У закључку рада се наводи да су потребни интензивнији, методички моделовани часови утврђивања и обнављања градива, односно повезивање часова граматике са наставом књижевности, културе изражавања и правописа. У другом раду „Мишљења учитеља о општим стандардима постигнућа за напредни ниво у настави српског језика” у коауторству са проф. др Бубом Стојановић, приказана су мишљења учитеља о практичном значају стандарда постигнућа у разредној настави. Резултати истраживања показују да ученици могу да достигну напредне нивое у одређеним предметним областима, а напредни ниво у области граматике и лексикологије учитељи су издвојили као најсложенији.

Тематика једног броја радова колегинице Цветановић обухвата наставу почетног читања и писања на оба писма српског језика. Тако се у два рада Зорица Цветановић (са коауторима проф. др Маринелом Негром и др Љиљаном Келемен Милојевић) бави проблемима у програмима у уџбеницима за учење латинице: „Методички проблеми у програмском оквиру за учење латинице као другог писма у настави српског језика” и „Методичка структура уџбеника за учење другог писма – латинице”. У оба рада анализирани су постојећи програми и како су програмски садржаји методички трансформисани у уџбеницима. У коауторском раду, са др Љиљаном Келемен Милојевић, „Функционалност илустрација у букварима – методичке назнаке”, анализиран је уџбеник за учење ћирилице, са становишта ликовног уређења у функцији наставе.

Зорица Цветановић учествовала је на више научних и стручних скупова међународног и националног значаја: *Speech and language 2013, 4th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*, *Speech and Language 2015, 5th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*, *Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења*, *Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце*, *Књижевност за децу у науци и настави*, *Даровити и квалитет образовања*, зборник 19, *Интраперсонална даровитост – могућности развоја*, зборник 22. У радовима које је објавила у зборницима са ових скупова колегиница Цветановић дала је допринос настави језичке културе и настави књижевности. Тако се у коауторским радовима „Introducing pupils into writing skills” („Увођење ученика у писмено изражавање”) и „Basic elements of functional literacy in younger students” („Основи елементи функционалне писмености млађих ученика”), са Кристином Петковић Шуловић и проф. др Ивицом Радовановић, као и у самосталном раду „Методички приступ препричавању у разредној настави”, усредсређује на усмено и писмено изражавање као основне проблеме у настави. У раду „Типологија питања за разумевање и тумачење књижевног текста у млађим разредима основне школе” на систематичан начин приказане су врсте питања о којима је писано у дидактичкој литератури, али мало у методичким студијама.

У *Лексикону образовних термина*, Зорица Цветановић је аутор осам одредница, а коаутор у још две, текста укупног обима 28503 карактера, односно 2 ауторска табака. Ауторске одреднице су: „Методика наставе српског језика и књижевности”, „Методика развоја говора”, „Поступци обраде слова”, „Модел обраде књижевног текста”, „Методички поступци у развоју говора”, „Читанка”, „Билингвална методика” и „Језичко образовање”, а коауторске „Адаптација књижевног текста” (са Валеријом Јанићијевић) и „Читање” (са Невеном Буђевац).

ПЕДАГОШКИ РАД

Зорица Цветановић има 18 година радног искуства у раду са студентима. Као ванредни професор изводила је и изводи наставу на основним, мастер и докторским студијама. Аутор је, заједно са колегиницом доц. др Валеријом Јанићијевић, изборних предмета *Буквар и букварска настава код Срба* на основним студијама и *Савремени методички токови у настави српског језика и књижевности* на мастер студијама. Оцене студената за наставни рад Зорица Цветановић су високе, а просечна оцена на последњем анкетању студената 2017. године износи 4,82 (на скали од 1 до 5). Добитник је награда које студенти традиционално додељују на крају сваке академске године, и то: *Најбољи наставник – методичар 2010/2011. године*; *Најбољи наставник – методичар 2014/2015. године* и *Најбољи наставник – методичар 2017/2018 године*.

ЦИТИРАНОСТ

Монографије и радови Зорице Цветановић су цитирани у књигама и методичким радовима који су објављени у часописима и зборницима. Колегиница Цветановић има преко тридесет хетероцитата, а овде наводимо само хетероцитате за монографије.

- На монографију *Методичко тумачење басне*, Београд: Учитељски факултет Универзитета у Београду, 2013.

Позивају се:

1. Љиљана Келемен Милојевић, *Методика развоја говора – приручник за припрему испита и самосталан рад студента*, Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, 2017, стр. 33.
  2. Мирјана М. Чутовић, „Басна у функцији развоја ученичких схватања социјалних односа и мотива људског понашања”, *Настава и васпитање*, г. LXVI, бр. 2, Београд, 2017, 351–365, стр. 354.
  3. Бојан М. Марковић, „Стилске фигуре и њихово значење – трансформација садржаја – методички аспект –”, у: *Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце*, ур. Мирослава Ристић, Ана Вујовић, Београд: Учитељски факултет, 2016, 245–257, стр. 255.
  4. Ивана Стојков, „Утицај гласног и тихог читања на разумевање текста у четвртом разреду основне школе”, *Иновације у настави*, г. XXXI, бр. 1, Београд, 2018, 113–124, стр. 114.
  5. Мирјана Чутовић, Бошко Миловановић, „Теоријско и жанровско разматрање басне”, *Зборник радова Учитељског факултета Призрен – Лепосавић*, бр. 11, Призрен-Лепосавић, 2017, 163–174, стр. 166 и 171.
  6. Ивана Стојков, „Гласно и тихо читање књижевног текста у разредној настави”, *Методичка пракса*, г. XIV, бр. 2, Београд, 2014, 193–202, стр. 195 и 197.
- На монографију *Читанка у разредној настави*, Београд: Учитељски факултет Универзитета у Београду, 2012.

Позива се:

1. Милена Митровић, Ивана Стојков, „Читанка за четврти разред као уџбеник ширег културног контекста”, у: *Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења*, ур. Ана Пешикан, Ужице: Учитељски факултет, 2016, 105–114, стр. 106.

2. Мирјана Стакић, Мирјана Чутовић, *Читанка као мотивационо средство у настави српског језика, Зборник радова*, г. XX, бр. 19, Ужице, 2017, 93–108, стр. 105.
3. Милена Б. Митровић, „Слике традиционалне културе у настави Српског језика за млађе разреде”, *Иновације у настави*, г. XXX, бр. 3, Београд, 2017, 106–116, стр. 108.
4. Бојана Р. Маринковић, „Методички приступ обради књижевног дела *Мој дека је био трешња* Анђеле Нанети (у читанкама за 6. разред основне школе)”, у: *Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце*, ур. Мирослава Ристић, Ана Вујовић, Београд: Учитељски факултет, 2016, 214–224, стр. 219.
5. Магдалена М. Ивковић, „Допринос проучавању читалачких интересовања ученика разредне наставе”, *Узданица*, г. XII, бр. 2, Јагодина, 2015, 45–60, стр. 50.
6. Љиљана Келемен, „Ономатопеја у текстовима читанки за први разред основне школе”, *Педагошка стварност: часопис за школска и културно-просветна питања*, бр. 4, Нови Сад, 2013, 654–671, стр. 668.

РЕЗУЛТАТИ У РАЗВОЈУ НАУЧНОГ ПОДМЛАТКА

У развоју наставно-научног подмлатка на Учитељском факултету Унивезитета у Београду Зорица Цветановић је дала свој допринос као председник или члан комисија за избор наставника (доцената) и сарадника за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности*.

1. Председник комисије за избор сарадника у звању асистента 2016. (изабрани асистент је Ивана Стојков).
2. Члан комисије за избор једног наставника у звању доцента 2017. (изабрани доцент је Владимир Вукомановић Растегорац).
3. Члан комисије за избор сарадника у звању асистената 2016. (изабрани асистенти су Милена Митровић, Бојан Марковић)
4. Члан комисије за избор сарадника у звању асистената 2018. (изабрани асистент је Ђорђе Јанковић).
5. Члан комисије за избор сарадника у звању асистената 2019. (изабрани асистент је Милена Митровић).

МЕНТОРСТВО И ЧЛАНСТВО У КОМИСИЈАМА

Зорица Цветановић је била члан комисија за оцену и одбрану укупно шест докторских дисертација, од којих је била члан у четири комисије од последњег избора. У претходном изборном периоду била је ментор за израду преко десет завршних радова студената на мастер студијама и била је члан у преко десет комисија за одбрану завршних радова на мастер студијама.

А. Чланства у комисијама за оцену и одбрану докторских дисертација од претходног избора.

1. Ивана Д. Тасић Митић, *Индивидуализована настава у обради прозних текстова у млађим разредима основне школе*, Педагошки факултет у Врању Универзитета у Нишу, 9. 10. 2018.
2. Магдалена М. Ивковић, *Методички приступ историјској бајци у разредној настави*, Учитељски факултет Универзитета у Београду, 27. 10. 2017.
3. Оливера Р. Крупез, *Корпус српске књижевности у образовном и васпитном процесу: интерпретативна парадигма у настави*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 29. 9. 2016.
4. Љиљана Ј. Келемен, *Методички приступ усвајању морфолошких облика речи*, Учитељски факултет Универзитета у Београду, 28. 9. 2016.

Б. Менторства за израду завршних радова на мастер студијама

1. *Проблемско-истраживачки приступ обради књижевног текста у разредној настави*, Кристина Милосављевић, 27. 09. 2018.
2. *Обрада одабраних драмских текстова у разредној настави*, Катарина Поповић, 27. 09. 2018.
3. *Утицај наставних облика рада на унапређивање читања*, Маријана Митрић, 27. 09. 2018.
4. *Методички приступ народним бајкама у млађим разредима основне школе*, Настасија Марић, 13. 07. 2018.
5. *Језички развој деце по припремном предшколском програму*, Весна Стефанов, 28. 06. 2018.

6. *Програмске басне у млађим разредима основне школе*, Драгана Кнежевић, 30. 10. 2017.
7. *Везани лингвометодички текст у граматичким уџбеницима за трећи и четврти разред основне школе*, Ивана Тијанић, 29. 9. 2017.
8. *Фактори који утичу на изражајност читања ученика млађих разреда основне школе*, Марина Милетић, 29. 9. 2017.
9. *Коришћење интернета у настави језичке културе*, Мила Марковић, 29. 9. 2017.
10. *Примена мапа ума у настави граматике српског језика у првом циклусу образовања*, Данијела Живковић, 26. 1. 2016.

В. Учешће у комисијама за одбрану завршних радова на мастер студијама

1. Љиљана Богдановић, *Најзначајнија лексикографска остварења код нас – једнојезични речници српскога језика*, мастер рад, ментор проф. др Бојана Милосављевић, 27. 9. 2018.
2. Мирјана Травица, *Синтагма у нормативним граматикама српског језика*, мастер рад, ментор проф. др Горан Зељић, 27. 9. 2018.
3. Драгана Милеуснић, *Правописни изузеци у оквиру гласовних промена – компаративна анализа нормативних приручника после Другог светског рата*, мастер рад, ментор проф. др Горан Зељић, 31. 8. 2018.
4. Невена Никезић, *Значењске врсте продева у граматикама српског језика од Вукове Писменице до данас*, мастер рад, ментор проф. др Горан Зељић, 2. 10. 2017.
5. Мирјана Суботић, *Интерпункцијски и правописни знаци у граматичким приручницима за млађе разреде основне школе*, мастер рад, ментор проф. др Горан Зељић, 29. 9. 2017.
6. Милка Ђурић, *Правила и принципи скраћивања речи у нормативним приручницима српског језика*, мастер рад, ментор доц. др Горан Зељић, 26. 9. 2016.
7. Гордана Богдановић, *Упознавање основне музичке формуле српске народне песме у млађим разредима основне школе*, мастер рад, ментор доц. др Александра Милетић, 6. 10. 2016.
8. Миљана Цвјетиновић, *Инструмент као средство развоја елементарних музичких способности*, мастер рад, ментор доц. др Александра Милетић, 6. 10. 2016.

9. Тамара Илић, *Променљиве врсте речи у млађим разредима основне школе*, мастер рад, ментор доц. др Горан Зељић, 14. 9. 2016.
10. Ивана Јовановић, *Живот и дело Фриде Кало као подстицај у настави ликовне културе*, мастер рад, ментор проф. др Невена Хаџи-Јованчић, 5. 2. 2016.
11. Јелена Миковић, *Андерсенове бајке у разредној настави*, мастер рад, ментор доц. др Валерија Јанићијевић, 24. 10. 2014.

СТРУЧНО-ПРОФЕСИОНАЛНИ ДОПРИНОС

Зорица Цветановић је била веома ангажована у уређивању стручних и научних часописа, у организацију и руковођењу научних скупова

А. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа

1. *Методичка пракса*: заменик главног уредника (2012–2013); главни уредник (2014–2016); а члан редакције (2012–).
2. *Иновације у настави*: члан редакције (2014–)
3. *Учитељ*: члан редакције (2014–)

Б. Члан научног одбора на научним скуповима

1. *Проблеми и дилеме савремене наставе у теорији и пракси*, Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, Аранђеловац, мај 2017.
2. *Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце*, Учитељски факултет, Универзитет у Београду, Београд, новембар 2015.
3. *Изазови савременог образовања: нове улоге наставника, ученика и родитеља*, Институт за Педагошка истраживања и Учитељски факултет, Универзитет у Београду, Учитељски факултет, Београд, октобар, 2014.

ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

ЗОРИЦА Цветановић је учествовала у раду стручних органа и комисија на Учитељском факултету Универзитета у Београду, комисијама и радним групама у Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Заводу за унапређивање образовања и васпитања.

А. Члан органа стручног органа или комисија на Учитељском факултету

1. Члан је *Колегијума методичара*, стручног органа Учитељског факултета Универзитета у Београду. На Учитељском факултету Универзитета у Београду од 2013. године је члан *Дисциплинске комисије*, а од 2018. и члан *Комисије за остваривање права на делимично ослобађање трошкова школарине*. Била је члан *Одбора за праћење реализације Плана интегритета Учитељског факултета Универзитета у Београду* од 2013. до 2017. године.

Б. Члан стручног органа и комисије Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Завода за унапређивање образовања и васпитања

1. У Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије од 2014. године Зорица Цветановић је председник комисије за српски језик за полагање лиценце за професоре разредне наставе.
2. У организацији Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Завода за унапређивање образовања и васпитања 2017. године, Зорица Цветановић је била члан Радне групе за израду предлога новог *Наставног плана за први циклус образовања и васпитања и програма за први разред – Српски језик*. Исте, 2017. године била је члан Радне групе за израду *Програма основног образовања и васпитања у иностранству за предмет Српски језик*.

В. Учесће у наставним активностима ван студијских програма
– курсеви у организацији професионалних удружења

1. У организацији Савеза учитеља Републике Србије учествовала је као сарадник и модератор на *Сабору учитеља* 2014, 2015, 2016, 2017. и 2018.

Г. Сарадња са другим високошколским институцијама

1. Била је члан Комисије за избор у звање ванредног професора из области *Методика наставе српског језика и књижевности* на Учитељском факултету у Ужицу 2018. године. Изабрани наставник је Далиборка Пурић.
2. Била је члан Комисије за избор у звање ванредног професора из области *Методика наставе српског језика и књижевности* на Педагошком факултету у Врању, 2015. године. Изабрани наставник је Буба Стојановић.

3. Била је члан Комисије за избор у звање ванредног професора из области *Методика наставе српског језика и књижевности* на Филозофском факултету у Подгорици, Црна Гора, 2015. године. Изабрани наставник је Дијана Вучковић.
4. Била је председник Комисије за оцену подобности теме за израду докторске дисертације *Могућности наставе српског језика у образовању за права детета*, кандидата мр Јелене Жунић Цицварић на Педагошком факултету у Ужицу Универзитета у Крагујевцу, тема је одобрена 14. 3. 2018. године, а за коменторе одређени су Далиборка Пурић и Снежана Маринковић.

Д. Чланство у органу или професионалном удружењу или
организацији националног или међународног нивоа

1. Члан је националне организације *Друштво истраживача у образовању у Србији* од 2017. године.

**МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ КАНДИДАТА И ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА
ИЗБОР У ЗВАЊЕ**

Радећи на Учитељском факултету у Београду постала је веома добар асистент, а затим и доцент, па ванредни професор, са смислом да теоријске и практичне вредности методике наставе српског језика и књижевности приближи младим људима на одговарајући начин. Оцене које добија у студентским анкетама за свој стручни и педагошки рад иду међу највише на Факултету. У својим радовима бавила се свим областима методике наставе српског језика и књижевности, указујући на њихову међузависност и повезаност. Била је ментор на дипломским и мастер радовима на Учитељском факултету у Београду, члан комисије за оцену и одбрану докторских дисертација на Филолошком факултету у Београду, члан комисија за избор у наставничка звања на Педагошком факултету у Ужицу, Педагошком факултету у Врању и Филозофском факултету у Подгорици. Аутор и коаутор је више изборних предмета на Учитељском факултету у Београду.

ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу изнетих података, и увида који из њих произилазе, Комисија има част и задовољство да Изборном већу и Декану Учитељског факултета у Београду једногласно предложи да **др Зорицу Цветановић** предложи Универзитету у Београду – Већу научних области друштвено–хуманистичких наука за избор у звање *редовног професора* за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности* на Учитељском факултету у Београду.

У Београду,
12. март 2019.

Чланови Комисије

1.

др Александар Јовановић, редовни професор предметима *Увод у тумачење књижевности* и *Српска култура у европском контексту*, на Учитељском факултету у Београду
2.

др Вељко Брборић, редовни професор на предмету *Методика наставе српског језика*, на Филолошком факултету у Београду
3.

др Зона Мркаљ, редовни професор на предмету *Методика наставе књижевности*, на Филолошком факултету у Београду
4.

др Слађана Јаћимовић, редовни професор на предметима *Увод у тумачење књижевности* и *Српска култура у европском контексту*, на Учитељском факултету у Београду
5.

др Ивица Радовановић, редовни професор на предмету *Опита педагогија* на Учитељском факултету у Београду